

Nr 21.

Af herr **von Mentzer** m. fl., med förslag till ändrad lydelse af § 25 i förordningen angående försäljning af brännvin.

När man vill ordna brännvinshandeln på ett, så långt ske kan, tillfredsställande sätt, torde det vara icke minst viktigt att tillse, det ingen må känna sig föranledd att tillåta eller främja sådan handel för att därigenom förskaffa ekonomisk vinst åt någon enskild eller åt någon kommun. Nu gällande brännvinsförsäljningsförordning stadgar också fördenskull, att s. k. brännvinsbolag skola hafva till ändamål endast att i sedlighetens intresse ordna och handhafva detaljhandel med brännvin. Men därjämte är det äfven föreskrifvet, att hvarje stad samt till och med år 1925 hvarje ort, i hvilken under försäljningsåret 1904—1905 minuthandel med och utskänkning af brännvin varit jämlikt § 11 mom. 2 i kungl. förordningen den 24 maj 1895 öfverlåtna åt bolag, skall af de medel, som brännvinsbolaget på platsen har att utbetala enligt §§ 20 och 21 i nu gällande förordning behålla tjugunio hundraedelar samt tillika de hundraedelar, som enligt förordningens öfvergångsstadganden blifvit bestämda att utgå under förordningens första tolf försäljningsår. Då de belopp, som sålunda blifvit förbehållna städerna och de dem i detta afseende jämnställda orter, äro mycket afsevärda, kan denna sistberörda föreskrift uppenbarligen lätt förorsaka, att brännvinsbolag bibehållas eller bildas, icke för det af förordningen fastslagna ändamålet att i sedlighetens intresse ordna och handhafva detaljhandeln, utan för bibehållande eller vinnande af den hvarje stad särskildt förbehållna inkomst. Denna oegentlighet skulle enligt vår mening, åtminstone till väsentlig grad, undanröjas, i fall förordningen ändrades sålunda, att ingen kommun finge behålla någon del af de penningar, brännvinshandteringen inbringar på platsen, och att

till följd däraf de här ofvan omnämnda brännvinsförsäljningsmedlen måste i likhet med andra dylika medel insättas i statskontoret. Finge medlen därefter fördelas efter invånareantalet mellan städerna och förutnämnda, med dem likställda kommuner oberoende af den omständigheten, huruvida brännvinsbolag finnes å de särskilda platserna eller ej, så hade städerna och dessa kommuner ingen skälig anledning att beklaga sig däröfver, att ifrågavarande dem särskildt tillförsäkrade andelar af brännvinsförsäljningsmedlen genom förändringen möjligen blefve dem delvis fräntagna och på andra öfverlättna.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, få vi vördsamt föreslå,

att Riksdagen behagade besluta, att § 25 i kungl. förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning af brännvin måtte erhålla följande förändrade lydelse:

De afgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till detaljhandel med brännvin, äfvensom den nettovinst af rörelsen, som bolag enligt 21 § skall afstå, skola *insättas i statskontoret och på följande sätt fördelas: tjugunio hundradedelar af de från städernas brännvinsbolag influtna afgifter och nettovinster tillfalla rikets samtliga städer.*

Af öfriga i statskontoret insatta andelar skall statskontoret

dels afsätta ett belopp, motsvarande en hundradedel af samtliga afgifter och vinstmedel för riket, för att användas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder;

dels ock utdela:

till landstingen och städer, som ej deltaga i landsting:

ett belopp, motsvarande en femtedel af samtliga brännvinsförsäljningsmedlen;

till hushållningssällskapen:

ett belopp, motsvarande en åttendedel af samtliga brännvinsförsäljningsmedlen.

De andelar, som efter hvad förut är sagdt tillfalla rikets samtliga städer, fördelas dem emellan efter folk-mängden.

Till grund för fördelningen dels mellan landstingen och städer, som ej deltaga i landsting, dels ock mellan hushållningssällskapen skall läggas, i det förra fallet landstingsområdenas och nämnda städers, i det senare fallet hushållningssällskapsområdenas folkmängd.

Återstående medel fördelas af statskontoret efter folkmängden mellan samtliga kommuner i riket.

samt att de i förordningens öfvergångsstadganden städerna tillerkända andelar skola fördelas på samma sätt och efter samma grund som de tjugunio hundradedelar, hvilka tillkomma städerna enligt förordningens § 25 i dess nu föreslagna lydelse.

Stockholm den 26 januari 1910.

C. H. v. Mentzer.

K. J. Gustafsson.

E. L. Petersson.

T. Troedsson.

K. J. Ekman.

Herman Rogberg.